KURYER KRAKOWSKI.

Dnia 27 Listopada 1835. PIĄTEK Nr 50.

Stefan Batory obecnym był na teologicznej dyspucie w akademii roku 1578.

Pismo to kosztuje kwartalnie złp. 6 i wychodzi codziennie (wyjąwszy niedzielę i święta uroczyste) po południu.

W Drukarni Akademickiej, nakładem wydawcy A. Tessarczyka.

Rossja. Odessa 3 listop. Donoszą z *Galatzu*: „Przybyła tu i do *Ibraiłowa* wielka liczba okrętów tureckich i greckich po zboże. Z powodu atoli ciągłych deszczów niesprowadzono go z okolicy, tak iż tu pokazuje się jego niedostatek. Urządzenie domów kwarantanny w Moldawii jest nader nieporządne. Okręty przybywające z Rossyi a nawet z Izmajłowa muszą tu ulegać kwarantannie i ztąd wynikłym opóźnieniom. Rossyjski okręt przybyły tu z *Taganrogu*, który na swym pokładzie nie miał straży, musiał uledz kwarantannie 14to dniowej. Niepojmujemy celu tego środka ostrożności.—Od rzeki Prut, aż do *Galacu* wolno statkom tylko 12 mil wzdłuż brzegów Dunaju się posunąć gdy przeciwnie w *Ibraiłowie* i w *Reni* urząd rossyjski dozwala wejścia do kraju, o 70, a nawet i 100 mil na Dunaju.

Anglja. Londyn 16 *Listop.* Poseł turecki Reschid Bey przybył tu z Paryża.—Posiedzenie parlamentu zostało stanowczo oznaczone na d. 17 Grudnia.—Lord *Beresford* i pod pułkownik *Latouche* wypędzili ze wsi swoich kilkanaście rodzin katolickich a osadzili je protestantami dla tego że niebyły wstanie zapłacić im czynszu!!! W *Lewenshulm* nie daleko *Manchester* w przędzalni bawełny należący do p. *Bovers* i *Komp* pękły rury napełnione gazem, przyczém zginęło kilkunastu ludzi, a szkoda z tąd wynikła dochodzi 30,000 f. szt. Jest tu projekt zaprowadzenia kommunikacyi na statkach parowych pomiędzy *Portsmouth* i *Nev-Jork*. Statki te mają mieć ciężaru 1200 beczek o sile 300 koni, odchodzić zaś i przychodzić mają regularnie co 14 dni. Użyte będą do tego 2 statki angielskie a 2 amerykańskie.— Z *Lizbony* otrzymujemy wiadomości do których stosownie zamęzcie królowej Maryi jest już ułożoném i ma nastąpić w początkach m. grudnia. Listy prywatne wspominają między innemi o intrygach, których celem jest oddalenie teraźniejszych ministrów, mianowicie p. *Silva Carvalho*. Wielu kupców portugalskich upraszało królowej ażeby już niezawierała traktatu handlowego z *Anglją*. Listy z *Bilbao* pod d. 31 utrzymują że karoliści nie będą wstanie długo się trzymać. Jeneratowie *Espartero* i *Mirasol* przybyli w 8 bataljonów z *Wittoryi* i *Durango* do *Bilbao*. Oddział anglików i hiszpanów który opuśnił dawniej *Bilbao* już wszedł na powrót do miasta. Po drodze we wsiach ani jednego prawie nie spotkał mężczyzny, prócz samych kobiet. — Według twierdzeń wielu podróżujących znawców nigdy jeszcze rękodzielnie ani w *Anglii* ani

Szkocyi na tym stopniu doskonałości nie stały co dziś.—Statek *Daunt-less* stoi teraz na kotwicy w *Portsmouth*. Na tym statku można widzieć nowy apparat kuchenny okrętowy, potrzebujący do gotowania nadzwyczaj mało drzewa, a co większa tak urządzony, że w czasie gotowania zamienia wodę morską ciągle do kotła przybywającą na słodką wodę jak najczystszą która przez rury z kotła wychodzi. Tym sposobem na okręcie można mieć zawsze wodę słodką z pompy, niestarając się o nią ani też wożąc w beczkach jak dotąd bywało. Wszyscy ministrowie już są w Londynie zgromadzeni, a lord *Melbourne* odbył narady z lordami: *Landsdovne*, *Minto*, *Howich*, *Hobhouse*, *Glenelg* i J. *Russel*.— W dzień S. Marcina odbyło się posiedzenie członków wydziału skarbowego, na którem mianowani byli seriffowie hrabstw na rok następny. — P. Mendizabal poczynił tu obstalunki dla uekwipowania 50,000 wojska, które mają bydź dostawione w bardzo krótkim czasie, tak iż co tydzień po 5,000 sztuk mundurów i innych przedmiotów dostawianemi będą. Dziennik *Times* między innemi głosi, że rząd turecki więcej teraz niż kiedykolwiek zwraca uwagę na politykę europejską i na bieg wypadków za granicą.— Widocznie Turcja teraz weydź w ściślejsze stosunki z gabinetem francuzkim i angielskim, dowodem tego jest przybycie nowego posła nadzwyczajnego do *Londynu Reschida Beja*, pomimo że już porta ma jednego ajenta przy naszym dworze. — W orszaku *Reschida* jest jeszcze *Nuri Effendi* pierwszy sekretarz, i oprócz tego tłómacz poselstwa. (G.P.S.)

Francja. Paryż 16 *listop*. Jeneral *Sebastiani* miał wczoraj posłuchanie u króla. PP. *Thiers* i *Guizot* część dnia wczorajszego strawili u księcia Broglie w ministerjum spraw zagranicznych. Izba parów dziś zajmowała się śledzeniem sprawy kwietniowej. Obwinionym kazano się stawić w liczbie 101, lecz z tych było przytomnych tylko 40, gdyż inni, którzy schronili się ucieczką dotąd nie są schwytani. Parów obecnych było 110. Gdy czytano listę obwinionych, żaden z nich niechciał się odezwać, zachowując głębokie milczenie a to nawet za powtórnem wezwaniem prezydenta. Prokurator jeneralny uczynił wniosek, a żeby process rozdzielono tak iżby wprzódy roztrząsaną była sprawa obwinionych z *Luneville* i *Epinal*, potem z St. *Etienne*, *Grenoble*, *Arbois*, *Besançon* i *Marsylii*, a nakoniec z Paryża. Gdy prezydent zapytał się obwinionych czyli nie mają nic przeciwko temu wnioskowi odpowiedzieli przez swego adwokata, iż w tej mierze potrzebują czasu do namysłu. Poczem znowu w skutek narady Izby sądowej odroczono do przyszłego czwartku pod warunkiem, ażeby obwinieni dali odpowiedź stanowczą na wniosek prokuratora jeneralnego. Izba zamknęła posiedzenie o godzinie 3 1/4.—W wydziale dyplomatycznym zaszły następujące zmiany: Posłem do Petersburga mianowany baron *Barante*. Posłem do Turinu i Parmy, Margrabia *Rumigny*. Do Szwajcaryi książe *Montebello*. Do

Lizbony hr. *A. Priest:* Do Sztokholmu hr. *Mornay.* Rezydentem w Grecyi p. *Lagréné.* Rez. w Karlsruhe p. *Bacourt.* W Darmstadzie hr. *Laroehefoueault. Lord Granville* miewa prawie codzienne narady z księciem *Broglie.* — Don Karlos stara się obecnością swoją na wszystkich punktach zagrzewać zapał swych żołnierzy, którzy już odniejakiego czasu poczynają tracić ducha. Jen. *Eguja* uważa poruszenia krystynów pod *Salinas. Ituralde* stoi pod *Estellą.* Niezawodną jest rzeczą, że D. Karlos znajduje w wielkim kłopocie dla braku pieniędzy. P. *Barton* wsiadł dziś na statek parowy „Poland" który odpłynął do *Havre.* — W Algierze jenerał *Ratapel* mianowany został naczelnym dowódzcą siły zbrojnej w Afryce pod rozkazami jen. gubernatora. D. 10 listop. spodziewano się w Algierze przybycia ksćia *Orleanu.* — Donoszą z *Snt Urgel* że półkownik legii cudzoziemskiej *Conrad* pobił jen. *Ros. d'Eroles* pod *Puebla.* Strata nieprzyjaciela ma wynosić 300 ludzi w zabitych i rannych. — Jenerał *Evans* na czele 8000 i jenerał Jauregui z swoim korpusem weszli do *Wittoryi.* Jenerał *Cordowa* zamyśla uczynić wycieczkę do *Guipuzcoa.* Od bitwy pod *Salvatierra* dezercja w wojsku karolistów jest bardzo znaczna. — Dnia 31 było ich w *Wittoria* 180. — Dowiadujemy się z *Madrytu*, czemu zaledwie wierzyć można, że p. *Rayneval* zaniosł protestacją przeciw dekretowi królowej rejentki w którym przywrócony jest jenerał *Riego* do czci i honorów. Jeżeli tak jest, to p. *Rayneval* przynajmniej o jeden miesiąc spóźnił się w polityce. (G.P.S.)

— *Moniteur* i *Journal de Paris* tak się wyrażają co do wypadków z teatru wojny w Hiszpanii: „Urzędowe wiadomości, które z wielu punktów otrzymaliśmy nie tylko że nieprzypisują karolistom zwycięztwa, lecz przeciwnie z nich się pokazuje, iż wojsko krystynów w dniu 29 znaczne odniosło korzyści. Istotną zdaje się rzeczą że *Kordowa* swym poruszeniem innej niezamierzał korzyści jak tylko chciał uczynić dywersją, dla połączenia się łatwiejszego z wojskiem ciągnącym z *Bilbao.* Z tąd łatwo można sobie wytłomaczyć jego odwrót do *Wittoryi*, a porządek zachowany i zabranie niewolników karolistom, dowodzą iż operacja jego zupełny odniosła skutek. Z depeszów z *Bajonny* pod d. 8 b. m. dowiadujemy się, że *Kordowa*, d. 29 przybył do *Wittoryi* i przyprowadził 50 niewolników, że 50 wymaszerował do *Ochandiano*, i że 1. listop. przybył do *Wittoryi* na powrót, bez żadnej przeszkody Poruszenie d. 30 wykonane miało bezwątpienia na celu wyjśdź naprzeciwko anglikom, który zmuszeni byli kołować, aby zjego połączyć się korpusem. D. 31 *Don Karlos* znajdował się w *Echarri-Anaraz* wojsko jego eszelonami uszykowane stało na drodze z *Pampełuny* do *Wittoryi.* — Listy z *Bilbao* donoszą, że d. 30 jenerał *Evans* opuścił *Bilbao* w 8000 wojska i udał się do *Wittoryi.* Jenerałowie *Espartero* i *Jauregui* poszli za nim we 3000 ludzi. W *Bilbao* oprócz milicyi wojska pozostało 4000. — W Depe-

szach z *Bayonny* czytamy, że w Madrycie obchodzono zwycięztwo z dnia 27,—Dnia 7 b. m. D. *Karlos* i D. *Sebastian* znajdowali się w *Oyarzun* z 10 bataljonami rozstawionemi pomiędzy Tolozą, a granicą Francyi. Cztery bataljony stoją pomiędzy *Ojarzun*, i *Fontarabia*, gdzie się znajduje *Segastibelza*. 15 bataljonów stoją w okolicy *Angra* a 3 bat. i jeden szwadron jazdy udały się d. 8 do *Arragonii*. D. 25 dywizja portugalska przybyła do *Zamora*. D. 5 b. m. Mina ogłosił iż odtąd gwardja narodowa *Barcellony* służyć będzie bez gaży. Formują korpus ochotników konnych, którzy będą płatni po 5 realów dziennie. W *Figueras* wybuchło małe powstanie, które zaraz przytłumiono. Karoliści pokazują się w okolicy *Gerony i Campredon*.—Mówią iż jenerał hiszp. *Alava* wprzód nim przybędzie jako poseł do *Londynu* uda się wprzód z ważnemi poleceniami do Paryża. (G.P.S.)

Indje wschodnie. Wojsko króla *Lahory*, którego naczelnym wodzem i organizatorem jest jen. *Allard*, który teraz znajduje się we Francyi, jest to najdokładniejszy obraz armii Napoleona co się tycze munduru, broni, ładownic, teoryi, szkoły plutonowej, a nawet chorągwi. P. *Allard* przeniósł do Indów pułki cesarskie, jego grenadierow, huzarów, dragonów i piechotę kompanije wyborcze słowem wszystko co tylko może przypowinać Cesarza, nawet i francuzką komendę. Można sobie wyobrazić ile cierpliwości, gorliwości, stałości i wytrwałości potrzeba było do uskutecznienia tego tak trudnego zamiaru. Rekrutacja odbywa się dobrowolnym werbunkiem, ponieważ zaś naród ten jest wojowniczy, a stan żołnierza uchodzi w kraju za najpierwszy, przeto nie trudno o nowe zaciągi. Król *Lahory* za pomocą p. *Allard* taką ma łatwość utworzenia nowego wojska jak żaden monarcha, gdyż na skinienie formują się bataljony. — O żywność dla wojska nikt się nie troszczy, gdyż każdy żołnierz pieszy bierze na miesiąc 20, konny 30 fr. i za to obowiązany jest sam mieć o sobie staranie co do żywności. Gdy idzie wojsko w pole, na ówczas wielka liczba przekupniów za nim ciągnie dla zysku, o własnym koszcie i nikomu niezdając rachunku; a wódz bynajmniej się o nich nie troszczy, chyba tyle ile potrzeba do zachowania porządku policyjnego i karności, na tych jarmarkach chodzących. Jazda ma swoje oddziały, przeznaczone li do zaopatrywania koni furażem. Łatwość z jaką tym sposobem można zaopatrzyć w żywność wojsko złożone z 10 do 20.000, jest nadzwyczajna, a pan *Allard* utrzymuje że wojsko króla *Lahory* może się udać w pochód do najodleglejszych krajów bez obawy braku żywności, która częstokroć tak zgubny wywiera wpływ na karność wojskową. Jenerał *Allard* nosi mundur francuzki jeneralski i lekki kaszkiet elegancki złotem wyszywany. Pojedynek w wojsku króla *Lahory* nie ma miejsca, chyba na kułaki. GPS.

Dziś w południe stopni ciepła 3.

Główny Kantor Redakcyi Kurjera w Księg: p. Kocha obok kośc: P. Maryi w Rynku